

sundt, det skal blot have Vejledning. 60—70 pCt. vil følge de Raad, der gives fra Folkets kaarne Mænd, og skulde saa 20—30 pCt. lade haant derom — ja, ja, der vil alligevel spares betydeligt. Jeg tør paa- staa, at vi her i Landet bruger mere end nødvendigt for, at vi kan befinde os særdeles godt. Det ærede Medlem vil naturligvis sige: Ja, det er Overklassens Folk. Det er rigtigt, de spiser i Almindelighed meget for meget til at befinde sig rigtig vel, men ogsaa Middelstanden i Danmark — og til Middelstanden henregner jeg Arbejderklassen; der blev sagt her i Gaar, at vi havde en Underklasse, nej, vi har ingen Underklasse i Danmark, det er vi færdige med, vi har en lille bitte Overklasse og en stor velstillet Middelstand —, ogsaa denne Middelstand kunde komme igennem med betydelig færre Kalorier af den dyre Slags, som Udlandet heldigvis vil betale godt. Naar Amerika giver 7 Kr. for et Kilo Smør, og det giver endda lidt mere som Følge af Kursen, og England foreløbig vil give 6 Kr. 40 Øre, muligvis op mod 7 Kr., saa skønner jeg, at Rentabiliteten af Mejeridriften er saa stor, at Landbruget vil forcere sin Produktion mest muligt, hvis det blot har Sikkerhed for, at Varerne bliver eksporteret i størst muligt Omfang, og der ikke bliver lagt Hindringer i Vejen for Importen af de Artikler, som skal bruges i Landbruget: Gødning, Oliekager, Majs, Maskiner o. s. v.

Altsaa, det var de to Midler, jeg mener kan hjælpe uden at skade. Det tredje er, at vore Regeringsmyndigheder i videste Forstand kommer i et saadant Forhold til Erhvervene, at det Samarbejde, som jeg synes ikke er til Stede, kunde blive oprettet. Jeg føler mig overbevist om, at der da kunde sendes dertil skikkede Mænd til Ententen for at forhandle om en virkelig Byttheandel med Varer, som begge Parter har Brug for, en Byttheandel i et andet Prisforhold end det, hvori vi har handlet i mange Aar. Saa længe Krigen stod paa, siger jeg ikke noget om det; man hører ofte meget skarp Kritik over de Priser, hvortil der blev udvekslet Varer; det skal jeg lade ligge. Jeg skal heller ikke søge at give nogen Skylden. Men det bedste Middel, som jeg ogsaa tror paa, og som jeg har mine gode Grunde til at tro paa, er ikke blevet bragt i Anvendelse; af hvilke Grunde, ved jeg ikke. Jeg synes, det er det tredje, man skal forsøge, og hvis disse 3 Midler tilsammen ikke virker fyldestgørende — jeg tror, at de vil gøre det —, men hvis de

ikke virker fyldestgørende, maa vi gennemføre en Forbrugsrationering. Det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) var inde paa det samme, men han turde ikke anbefale det. Det tør jeg anbefale, hvis de 3 første Midler ikke er tilstrækkelige. Jeg siger, det bliver forfærdeligt at lave en Forbrugsrationering, men der er den Fordel derved, at den fører til Maalet, medens en Rationering af Produktionen fører bort fra det Maal, vi stiler efter.

Handelsministeren (Hage): Skønt der formodentlig er adskillige Medlemmer, der ønsker Ordet, finder jeg det rettest, at jeg allerede nu siger, hvad jeg har paa Hjerte, for om muligt at forebygge, at Misforstaaelser af Lovforslaget atter og atter skal gentages af enhver Taler.

De Betæneligheder og Indvendinger, der er fremkommet, indeholder i og for sig intet uventet eller overraskende. De ligger lige for Haanden. De giver for saa vidt ikke Anledning for mig til at fremsætte mange Modbemærkninger. Heller ikke de almindelige Betragtninger og Argumenter, som er kommet til Orde, kalder paa mange Indsigelser fra min Side. De har i det væsentlige bevæget sig paa et teoretisk-akademisk Grundlag, og dette ligger i Sagens Natur, fordi det Emne, der er til Behandling, ikke foreligger eller kan foreligge som et positivt Stof, der stiller os overfor de praktiske Afgørelser, hvor Anskuelserne i Virkeligheden splitter sig. De almindelige Betragtninger, der er fremførte, være sig af økonomisk, social eller moralsk Karakter, turde i Hovedsagen kunne paaregne Tilslutning fra alle Sider. Forudsætningerne for dette Lovforslag er jo et Forhold, hvorom der i Øjeblikket ikke kan siges noget bestemt, nemlig hvad der kan antages at ville foregaa her i Landet i Aaret 1920. Vi ved, hvad der er foregaaet i 1919; hvad det nuværende Aartil- sidst vil bringe, er Gætteværk. Og selv om de Tal, der er anført fra forskellige Sider, de Beregninger, der opstilles, i og for sig ikke afviger saa overmaade meget fra hinanden, saa føles de Begivenheder, der kun staa som en fremtidig Mulighed, af mange ikke som noget, der umiddelbart kræver, at man forlader de teoretiske Betragtninger for at slaa ind paa Handlingens stenede Vej.

Med Hensyn til Lovforslagets Indhold maa jeg berigtige nogle Misforstaaelser, der atter og atter er kommet til Orde. Det ærede Medlem for Bjerre (Jørgen Jensen), der var Ordfører for Venstre og